



НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2025 РОЦІ



КИЇВ 2026

ЗМІСТ

| | |
|--|----|
| ВСТУП | 4 |
| РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЯ ЗБОРУ ДАНИХ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ | 6 |
| РОЗДІЛ II. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2025 РОЦІ | 9 |
| 2.1. Субіндикатор «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» | 9 |
| 2.1.1 Організація професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органів | 11 |
| 2.1.2. Організація професійного навчання державних службовців місцевих державних адміністрацій | 17 |
| 2.2. Субіндикатор «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» | 19 |
| ВИСНОВКИ | 21 |

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ:

| | | |
|--|---|--|
| державні службовці категорії «А», «Б», «В» | – | державні службовці, які займають посади державної служби категорії «А», «Б», «В» |
| ЄС | | Європейський Союз |
| центральні органи влади | – | міністерства, державні і національні служби та агентства, державні інспекції, інші державні органи, юрисдикція яких поширюється на всю територію України |
| НАДС | | Національне агентство України з питань державної служби |
| ОЕСР | | Організації економічного співробітництва та розвитку |
| територіальні органи центральних органів влади | – | територіальні органи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та державних органів, юрисдикція яких поширюється на всю територію України |

ВСТУП

Нові реалії Української держави – війна, європейська інтеграція, завдання повоєнного відновлення та повернення до цивілізованого розвитку деокупованих територій, – пов'язують реформу державного управління з новими завданнями для системи професійного навчання державних службовців.

Реформа державного управління в Україні за європейськими стандартами, зокрема в частині професійного розвитку державних службовців, залишається одним із ключових пріоритетів державної політики та займає важливе місце в Плані відновлення України.

Крім того, з метою виконання зобов'язань України, передбачених переговорною рамкою Європейського Союзу, схваленою рішенням Ради Європейського Союзу від 21 червня 2024 року, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 року № 475 «Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС» схвалено Дорожню карту з питань верховенства права, Дорожню карту з питань реформи державного управління, Дорожню карту з питань функціонування демократичних інституцій та План заходів щодо захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України. Це стратегічні документи, які визначають ключові реформи та трансформації за відповідними сферами та розробка яких передбачена переговорною рамкою України з Європейським Союзом. Зокрема, документи передбачають завдання щодо забезпечення професійного навчання державних службовців за різними сферами реформ в Україні.

Також надзвичайно важливою у контексті євроінтеграційного курсу України є відповідність системи державного управління європейським принципам, а також належним практикам держав-членів ЄС та/або держав ОЕСР, зокрема в частині організації професійного навчання державних службовців. «Принципи державного управління», сформульовані в документі SIGMA¹, визначають ефективність державного управління та окреслюють основні вимоги, яких повинна дотримуватись Україна під час процесу інтеграції до ЄС.

Моніторинг і оцінка стану державного управління в Україні здійснюється Програмою SIGMA на основі європейських Принципів належного управління, які використовуються як методологічна основа для аналізу функціонування державних інституцій та формування рекомендацій

¹ ОЕСР (2017), Принципи державного управління, ОЕСР, Париж,
<http://www.sigmaweb.org/publications/Principles-of-Public-Administration-2017-edition-ENG.pdf>.

щодо їх удосконалення. Зокрема, відповідно до Принципу 6 особлива увага приділяється розвитку кадрового потенціалу державної служби, передбачаючи впровадження якісної та безперервної системи навчання, прозорих процедур оцінювання службової діяльності, а також забезпечення справедливих можливостей для професійного зростання та кар'єрного просування.

Згідно з європейськими стандартами належного адміністрування з питань трансформації системи органів державного управління та з урахуванням європейського рейтингу та європейської перспективи України розроблена Стратегія реформування державного управління до 2025 р. Стратегією одним із основних складових реформи державного управління у частині модернізації державної служби та управління людськими ресурсами визначено реформу системи професійного навчання державних службовців, зокрема шляхом впровадження сучасної цілісної, мобільної та гнучкої системи професійного навчання державних службовців з розвинутою інфраструктурою та належним ресурсним забезпеченням, яка орієнтована на розвиток компетентностей та потреби в професійному розвитку державних службовців.

Прогрес у досягненні запланованих у Стратегії РДУ до 2025 р. результатів за напрямом «Професійна публічна служба та управління персоналом» визначався, зокрема, за такими індикаторами: частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію (відсоток від загальної кількості державних службовців) та частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців їх апарату (відсоток від фонду оплати праці).

Заплановане значення індикатора «Частка державних службовців, які підвищили кваліфікацію» у 2025 році становить 70% від загальної кількості державних службовців. Заплановане значення індикатора «Частка видатків державних органів на підвищення кваліфікації державних службовців апарату» у 2025 році становить 2 % від фонду оплати праці.

З метою оцінювання відповідності системи професійного навчання моніторинговим показникам Програми SIGMA, а також прогресу у досягненні запланованих Стратегією РДУ до 2025 р. індикаторів щодо професійного навчання державних службовців НАДС щороку проводив моніторингове дослідження системи професійного навчання державних службовців за субіндикаторами «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» та «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці».

Цей звіт охоплює моніторингове дослідження системи професійного навчання державних службовців в Україні у 2025 році.

РОЗДІЛ I. МЕТОДОЛОГІЯ ЗБОРУ ДАНИХ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

У 2025 році для отримання об'єктивних даних щодо витрат державних органів на професійне навчання державних службовців пропорційно до їх річного фонду оплати праці та кількості державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання за рахунок коштів державного бюджету, збір та узагальнення таких даних проводилось на основі інформації, поданої Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, центральними органами влади та їх територіальними органами (за наявності), а також місцевими державними (військовими) адміністраціями. Для збору та первинного узагальнення даних стосовно організації професійного навчання державних службовців реалізувалась трирівнева модель збору інформації (рис. 1).

Відповідно до трирівневої моделі збір та узагальнення даних щодо організації професійного навчання проводилось у кілька етапів:

на першому етапі НАДС подано запити про надання інформації щодо організації професійного навчання у 2025 році до Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та міжрегіональних управлінь НАДС;

на другому етапі Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, центральними органами влади подано до НАДС інформацію щодо організації професійного навчання в апараті відповідного державного органу та його територіальних органів (за наявності). Також міжрегіональними управліннями НАДС узагальнено та подано до НАДС інформацію щодо організації професійного навчання, отриману від місцевих державних (військових) адміністрацій;

на третьому етапі НАДС узагальнено інформацію щодо організації професійного навчання, подану Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, центральними органами влади, міжрегіональними управліннями НАДС та підготовлено відповідний аналітичний звіт.



Рис. 1. Модель збору та узагальнення даних щодо організації професійного навчання у 2025 році

Субіндикатор «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» розраховувався як відношення кількості державних службовців, які пройшли професійне навчання за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням, за рахунок коштів відповідного державного органу), до загальної кількості державних службовців, які фактично працювали у відповідному державному органі станом на початок звітного року (субіндикатор виражається у відсотках). Під час розрахунку субіндикатора ураховувались дані щодо:

кількості державних службовців, які в 2025 році завершили навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів за спеціальностями, необхідними для їх професійної діяльності, зокрема за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування»;

кількості державних службовців, які у 2025 році пройшли навчання хоча б за однією загальною (спеціальною) професійною (сертифікатною) або загальною (спеціальною) короткостроковою програмою підвищення кваліфікації.

У разі, коли у звітному році державний службовець за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням, за рахунок коштів відповідного державного органу) успішно завершив навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю, необхідною для його професійної діяльності, зокрема за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», та пройшов навчання за однією або більше програмами підвищення кваліфікації, то дані про підвищення кваліфікації враховувалися один раз.

У рамках цього дослідження не враховувалась кількість державних службовців, підвищення кваліфікації яких здійснювалось за рахунок їх власних коштів та/або за рахунок коштів програм (проектів) міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством.

РОЗДІЛ II. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У 2025 РОЦІ

2.1. СУБІНДИКАТОР «КІЛЬКІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ ПРОТЯГОМ РОКУ ПРОЙШЛИ ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ»

Відповідно до «Звіту про кількісний та якісний склад державних службовців», який щороку формується НАДС, станом на 01 січня 2025 року фактична кількість працюючих державних службовців категорії «А», «Б», «В» становила 156 276 осіб, зокрема: 220 – державних службовців категорії «А», 37 645 – державних службовців категорії «Б», 118 411 – державних службовців категорії «В».

У межах дослідження відповідності системи професійного навчання державних службовців моніторинговим показникам Програми SIGMA у 2025 році НАДС узагальнено дані щодо організації професійного навчання державних службовців, які станом на 01 січня 2025 року займали посади державної служби в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, 15 міністерствах, 24 службах, 15 агентствах, 3 інспекціях, 9 органах судової влади та прокуратури, 26 інших державних органах, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, та їх територіальних органів (за наявності), 24 місцевих державних (військових) адміністраціях та Київській міській державній адміністрації.

Водночас під час збору та узагальнення даних щодо організації професійного навчання державних службовців не враховано інформацію про навчання державних службовців судів спеціального підпорядкування (апеляційних, окружних, адміністративних, господарських), а також міських, районних та міськрайонних судів, фактична чисельність яких станом на 01 січня 2025 року становила 11 441 особу.

Загалом узагальнено та проаналізовано інформацію про професійне навчання за рахунок коштів державного бюджету 143 128 державних службовців категорії «А», «Б», «В», що становить 98,8% від фактичної кількості працюючих державних службовців в органах, які охоплено даним моніторинговим дослідженням (станом на 01 січня 2025 року).

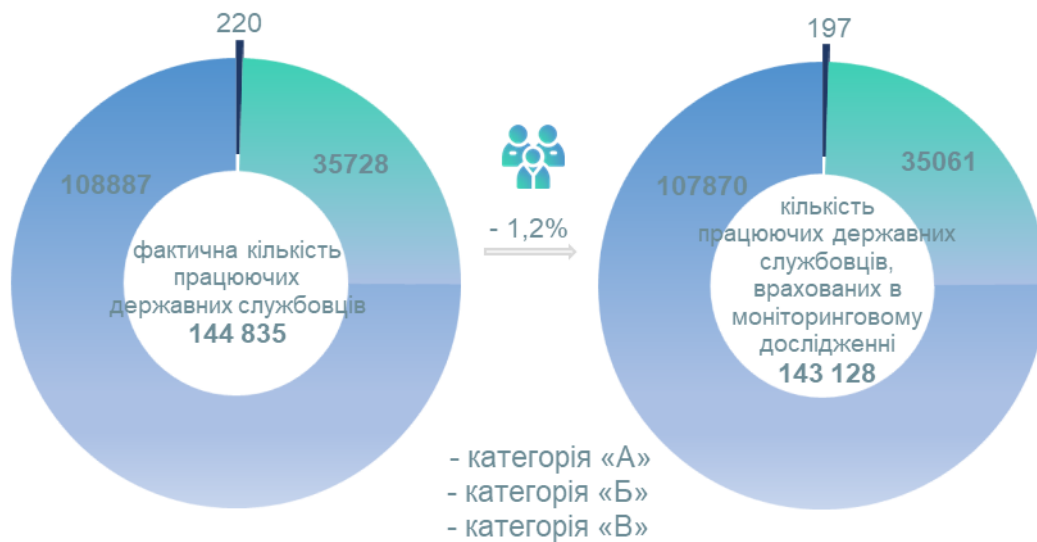


Рис. 2. Інформація про кількість державних службовців, яка враховувалася для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання»

Аналіз поданої центральними органами влади та місцевими державними (військовими) адміністраціями інформації показав, що у 2025 році професійне навчання за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням, за рахунок коштів відповідного державного органу) пройшли 66 648 державних службовців, з них: 156 державних службовців категорії «А», 14 988 державних службовців категорії «Б», 51 504 державні службовці категорії «В».

Відповідно значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого як співвідношення кількості державних службовців, які хоча б один раз пройшли навчання за рахунок коштів державного бюджету, до загальної кількості працюючих державних службовців в органах, що охоплені цим дослідження, становить 47 %, зокрема за категоріями посад державної служби: для державних службовців категорії «А» – 79%, категорії «Б» – 43 % та категорії «В» – 48% (рис. 3).

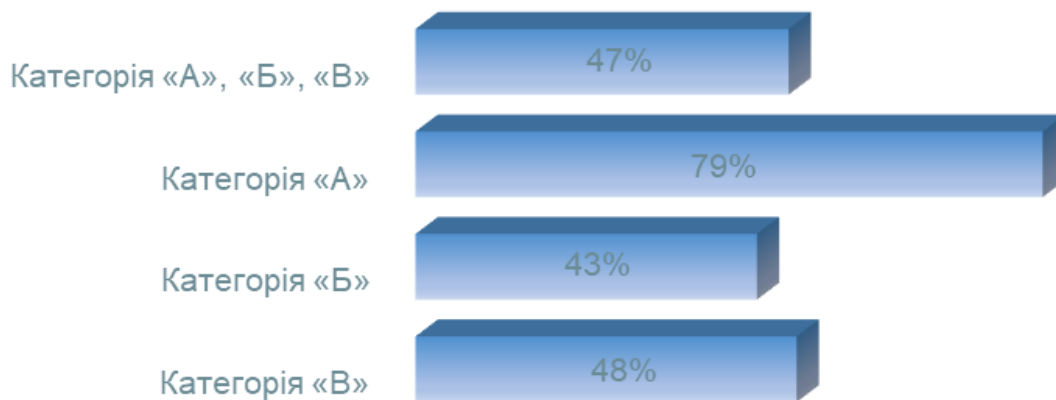


Рис. 3. Значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», %

2.1.1 Організація професійного навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органів

З метою проведення дослідження щодо організації у 2025 році професійного навчання державних службовців за рахунок коштів державного бюджету НАДС узагальнено інформацію про професійне навчання 116 959 державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органів (за наявності), зокрема 197 державних службовців категорії «А», 26 308 державних службовців категорії «Б», 90 454 – категорії «В».

За результатами аналізу наданої інформації встановлено, що упродовж 2025 року професійне навчання за рахунок коштів державного бюджету пройшли 61 703 державні службовці категорії «А», «Б», «В», які станом на 01 січня 2025 року займали посади державної служби в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратах та територіальних органах центральних органів влади, з них: 156 (79%) державних службовців категорії «А», 13 255 державних службовців категорії «Б» та 48 292 державні службовці категорії «В».

Загальне значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого щодо державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, у 2025 році становить 53%. Значення субіндикатора за категоріями посад державної служби: для державних службовців категорії «А» зазначених державних органів – 79 %, категорії «Б», «В» – 50 % та 53% відповідно (рис. 4).

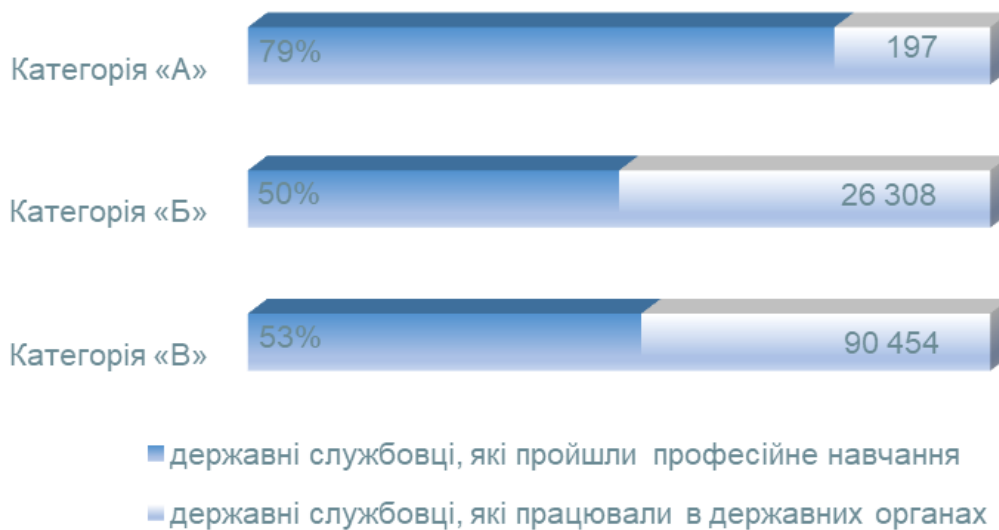


Рис. 4. Розподіл державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання у 2025 році, за категоріями посад державної служби

У межах моніторингового дослідження відповідності системи професійного навчання показникам Програми SIGMA здійснено порівняльний аналіз даних щодо професійного навчання державних службовців апаратів та територіальних органів центральних органів влади. Так, у звітному році за рахунок коштів державного бюджету пройшли навчання 12 664 державні службовці Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів центральних органів влади, з них: 156 державних службовців категорії «А» (79% загальної кількості працюючих державних службовців відповідної категорії посад у вищезазначених органах), 4 015 (60%) державних службовців категорії «Б», 8 493 (56%) державних службовців категорії «В» (рис. 5).

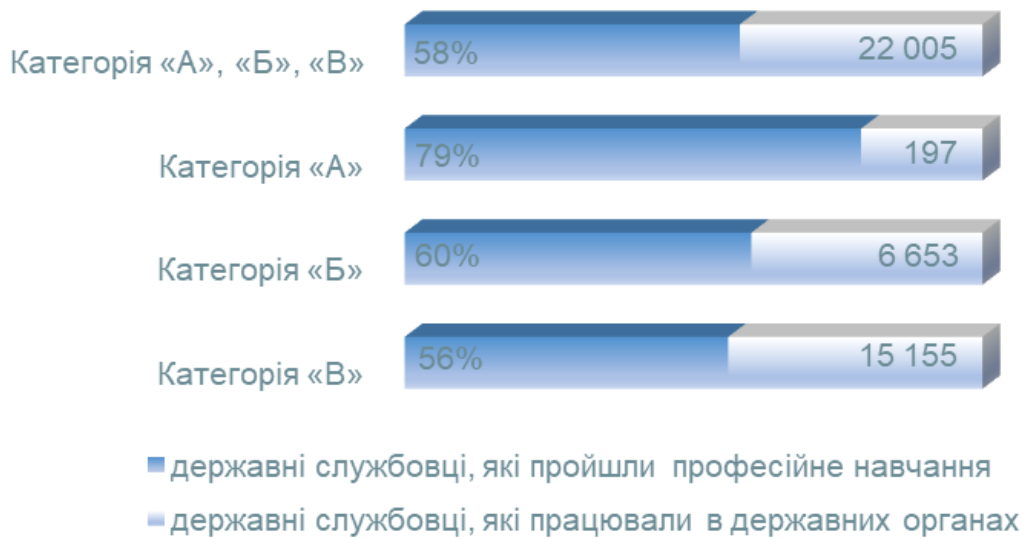


Рис. 5. Розподіл державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання у 2025 році, за категоріями посад державної служби

Також НАДС узагальнено інформацію про професійне навчання 94 954 державних службовців категорії «Б» і «В», які станом на 01 січня 2025 року займали посади державної служби в територіальних органах центральних органів влади. За результатами узагальнення поданої інформації встановлено, що у 2025 році професійне навчання пройшли 49 039 державних службовців територіальних органів центральних органів влади, що становить 52% від їх загальної чисельності станом на 01 січня 2025 року.

Визначені загальні значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» за категоріями посад державної служби в територіальних органах центральних органів влади у звітному році становили: для державних службовців категорії «Б» – 47% (9 240 осіб), державних службовців категорії «В» – 53% (39 799 осіб) (рис. 6).

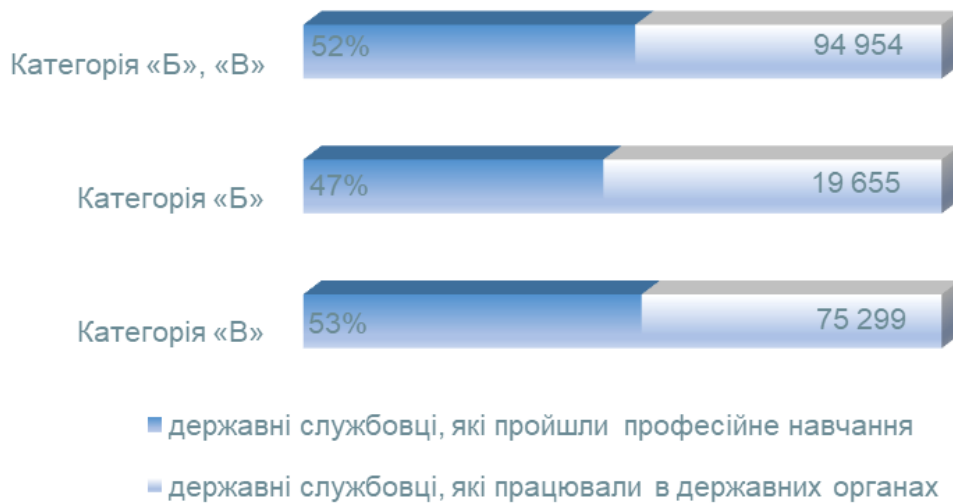


Рис. 6. Розподіл державних службовців територіальних органів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання у 2025 році, за категоріями посад державної служби, %

Як засвідчили результати моніторингового дослідження, 61 703 державні службовці, які у 2025 році пройшли навчання за рахунок коштів державного бюджету, за видами професійного навчання розподілились таким чином: 61 561 державний службовець підвищив кваліфікацію за загальними (спеціальними) професійними (сертифікатними) та/або короткостроковими програмами підвищення кваліфікації, 142 державні службовці успішно завершили навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів за спеціальностями, необхідними для їх професійної діяльності.

Зокрема у звітному році 142 державні службовці успішно завершили навчання за програмами підготовки магістрів за такими спеціальностями: публічне управління та адміністрування; психологія; право; автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка; кібербезпека та захист інформації; комп'ютерна інженерія; міжнародне право; міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії; менеджмент; облік і оподаткування; підприємництво та торгівля; фінанси та банківська справа.

У центральних органах влади у звітному році диплом магістра отримали 74 державні службовці Офісу Президента України, Апарату Верховної Ради України, Апарату Ради національної безпеки і оборони України та інших центральних органів влади, у тому числі: 31 державний службовець категорії «Б», 43 – категорії «В», що становить 52% від загальної кількості дипломованих державних службовців за спеціальностями, необхідними для їх професійної діяльності.

Водночас серед державних службовців, які у 2025 році за рахунок державного бюджету успішно завершили навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів, диплом магістра отримали 68 державних службовців територіальних органів центральних органів влади, з них: 31 державний службовець категорії «Б», 37 – категорії «В» (у відсотковому відношенні – 48% дипломованих державних службовців).

Таким чином, порівняльний аналіз інформації щодо професійного навчання державних службовців, які станом на 01 січня 2025 року займали посади державної служби в Офісі Президента України, Секретаріаті Кабінету Міністрів України, Апараті Верховної Ради України, Державному управлінні справами, апаратах центральних органів влади, показав, що у звітному році пройшли професійне навчання за програмами підвищення кваліфікації 12 664 державні службовці категорії «А», «Б», «В», що становить 20% від загальної кількості державних службовців, які пройшли професійне навчання. Водночас в територіальних органах центральних органів влади таке навчання пройшли 49 039 державних службовців категорії «Б» та «В», що становить 80%.

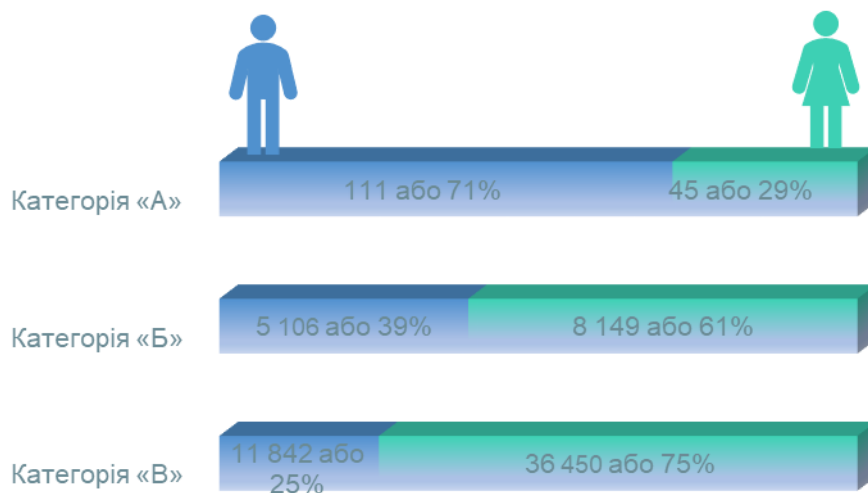


Рис. 7. Гендерний розподіл державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, які протягом 2025 року пройшли професійне навчання

Результати гендерного аналізу показали, що серед державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, які пройшли професійне навчання за рахунок коштів державного бюджету (рис. 7), переважали жінки (72%), зокрема: серед державних службовців категорії «А» переважали чоловіки (71%), державних службовців категорії «Б» і «В» – жінки (62% та 76% відповідно).

Необхідно зауважити, у 2025 році порівняно з 2024 роком відсоткове значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого для державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органів, становить 53%, що свідчить про збільшення цього показника на 5 відсоткових пунктів (далі – в.п.).

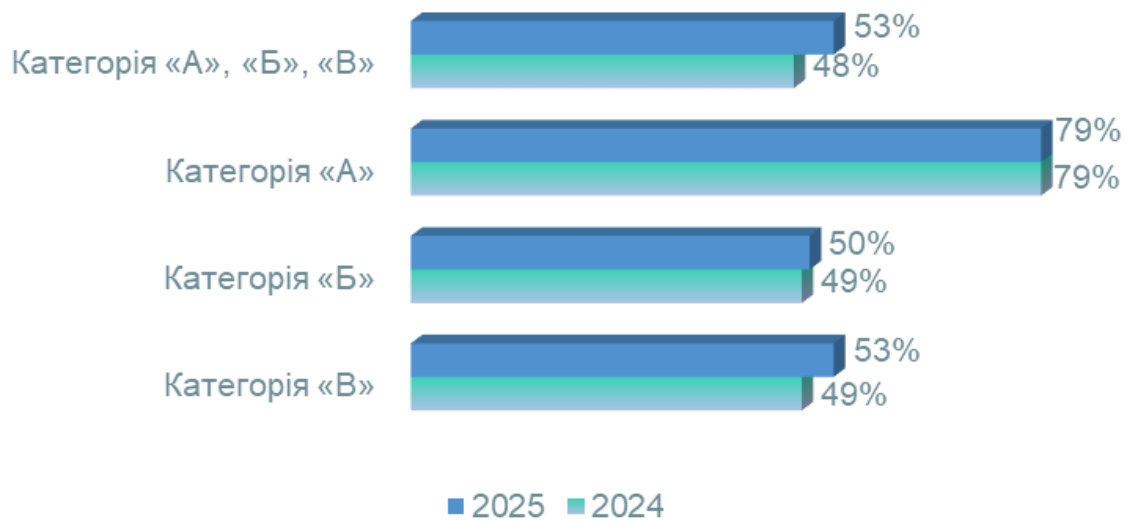


Рис. 8. Значення субіндикатора у 2024 та 2025 роках «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого для державних службовців категорії «А», «Б», «В» Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, апаратів та територіальних органів центральних органів влади, %

Аналіз відповідної інформації за категоріями посад державної служби показав, що значення субіндикатора, розрахованого для державних службовців категорії «А», у звітному році залишилось на рівні 2024 року, Водночас значення субіндикатора, розрахованого для державних службовців категорій «Б» та «В» збільшилося відповідно на 1 в.п. та 4 в.п. (рис. 8).

2.1.2. Організація професійного навчання державних службовців місцевих державних (військових) адміністрацій

Відповідно до «Звіту про кількісний склад державних службовців» станом на 31 грудня 2025 року фактична чисельність державних службовців, які займали посади державної служби категорії «Б», «В» в місцевих державних (військових) адміністраціях, становила 26 417 осіб.

Для розрахунку значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» НАДС відповідно до інформації, поданої міжрегіональними управліннями НАДС, узагальнено та проаналізовано дані про професійне навчання 26 169 державних службовців категорії «Б», «В», у тому числі: 8 753 державних службовців категорії «Б» та 17 416 державних службовців категорії «В», які станом на 01 січня 2025 року займали посади державної служби в місцевих державних (військових) адміністраціях, що функціонують у 24 областях України (Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Луганській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській) та місті Києві.

Загалом протягом 2025 року професійне навчання за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням, за рахунок коштів відповідних органів) пройшли 4 945 державних службовців місцевих державних адміністрацій, у тому числі: 1 733 державні службовці категорії «Б» та 3 212 державних службовців категорії «В». Це становить 19% від загальної кількості державних службовців відповідної категорії посад державної служби, які працювали у місцевих державних (військових) адміністраціях станом на 01 січня 2025 року (рис. 9).

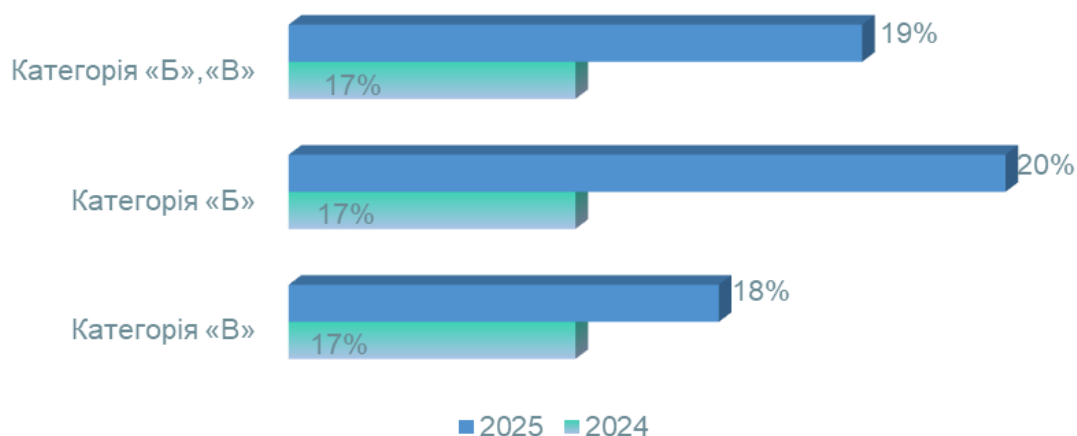


Рис. 9. Частка державних службовців, які займали посади державної служби категорії «Б» і «В» в місцевих державних адміністраціях та пройшли професійне навчання у 2025 та 2024 роках, %

За результати моніторингового дослідження 4 829 державних службовців місцевих державних (військових) адміністрацій підвищили кваліфікацію за відповідними загальними (спеціальними) професійними (сертифікатними) та/або короткостроковими програмами та 116 державних службовців успішно завершили навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів за спеціальностями, необхідними для їх професійної діяльності, зокрема за спеціальностями: будівництво та цивільна інженерія; психологія; публічне управління та адміністрування.

Порівняння результатів професійного навчання державних службовців місцевих державних (військових) адміністрацій у 2025 та 2024 роках свідчить про збільшення значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання». Це збільшення спостерігається як у цілому для державних службовців категорії «Б» і «В» (на 2 в.п.), так і в розрізі категорій посад державної служби: для державних службовців категорії «Б» – на 3 в.п., а для державних службовців категорії «В» – на 1 в.п.

Результати гендерного розподілу державних службовців місцевих державних (військових) адміністрацій, які у звітному році пройшли професійне навчання (рис. 10), показали, що серед таких державних службовців переважають жінки, зокрема 74% жінок – серед державних службовців категорії «Б», 83% жінок – категорії «В».

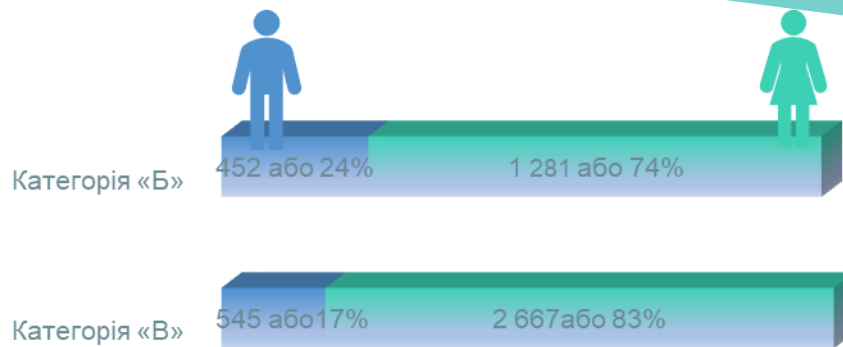


Рис. 10. Гендерний розподіл державних службовців місцевих державних адміністрацій, які пройшли професійне навчання у 2025 році, %

Таким чином, у 2025 році значення субіндикатора «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання», розрахованого для державних службовців категорій «Б» і «В» місцевих державних (військових) адміністрацій, становить 19% та є меншим на 34 відсоткових пункти до аналогічного субіндикатора, розрахованого для державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органів, який у 2025 році становив 53%.

2.2. СУБІНДИКАТОР «ВИТРАТИ ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ НА НАВЧАННЯ ПРОПОРЦІЙНО ДО РІЧНОГО ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ»

На основі аналізу інформації щодо витрат на організацію професійного навчання державних службовців пропорційно до розміру річного фонду оплати праці державних органів, поданої Офісом Президента України, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, Апаратом Верховної Ради України, Державним управлінням справами, 15 міністерствами, 24 службами, 15 агентствами, 3 інспекціями, 9 органами судової влади та прокуратури, 26 іншими державними органами, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, та їх територіальними органами (за наявності), встановлено, що витрати на професійне навчання державних службовців зазначених органів пропорційно до річного фонду оплати праці становили 0,07%, зокрема:

0,08% – для Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади;

0,07% – для територіальних органів центральних органів влади.

Результати аналізу інформації щодо витрат на організацію професійного навчання державних службовців пропорційно до річного фонду оплати праці місцевих державних (військових) адміністрацій, показали, що значення відповідного субіндикатора становить 0,02%.

Загальне значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» становить 0,06%. Загальне значення субіндикатора було визначено як середнє зважене з урахуванням часток державних службовців у кожній групі органів влади. Для розрахунку враховано витрати на професійне навчання Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органів, місцевих державних (військових) адміністрацій, а також пропорційна кількість державних службовців, що належать до відповідних груп.

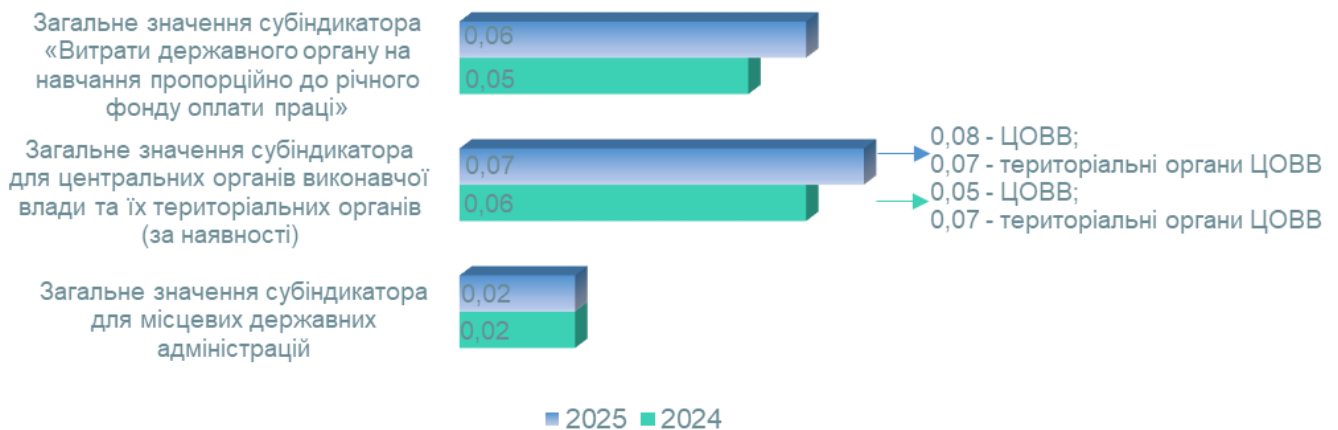


Рис. 11. Значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» у 2025 та 2024 роках, %

Порівняльний аналіз даних про витрати державних органів на професійне навчання державних службовців Офісу Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Апарату Верховної Ради України, Державного управління справами, центральних органів влади та їх територіальних органів, місцевих державних (військових) адміністрацій у 2025 та 2024 роках (рис. 11) засвідчив про зростання значення субіндикатора «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» з 0,05% до 0,06%.

ВИСНОВКИ

В Україні законодавчі та нормативно-правові акти регулюють питання організаційно-правових та фінансово-економічних засад організації професійного розвитку і навчання державних службовців.

Проведення моніторингового дослідження системи професійного навчання державних службовців за субіндикаторами «Кількість державних службовців, які протягом року пройшли професійне навчання» та «Витрати державного органу на навчання пропорційно до річного фонду оплати праці» мало на меті вивчення сучасного стану реалізації права/обов'язку державних службовців на професійне навчання через навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів за спеціальностями, необхідними для їх професійної діяльності, зокрема за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», та/або підвищення кваліфікації за загальними та/або спеціальними професійними (сертифікатними) та короткостроковими програмами за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням, за рахунок коштів відповідного державного органу). Під час цього дослідження не враховувалась інформація щодо професійного навчання державних службовців за рахунок коштів місцевих бюджетів, бюджету Автономної Республіки Крим, коштів проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги та інших форм міжнародного співробітництва відповідно до законодавства, інших джерел, не заборонених законодавством.

У 2025 році, в умовах триваючої збройної агресії з боку російської федерації, система професійного навчання державних службовців залишалася важливою складовою забезпечення ефективного функціонування державних органів. Незважаючи на складну безпекову ситуацію, державні службовці демонстрували зацікавленість у підвищенні власної професійної компетентності та високий рівень залученості до навчання.

Загалом у 2025 році професійне навчання пройшли 66 648 державних службовців категорій «А», «Б» і «В», що становить 47% від загальної кількості державних службовців, які станом на 01 січня 2025 року займали посади державної служби. Порівняно з 2024 роком цей показник зріс на 4 відсоткові пункти.

Найвищий рівень залученості до професійного навчання традиційно спостерігається серед державних службовців категорії «А» – 79%, що свідчить про посилення уваги до розвитку стратегічного мислення, лідерських якостей та управлінських компетентностей на найвищому рівні державної служби. Така тенденція також може бути пов'язана з підвищеними вимогами до професійної підготовки цієї категорії службовців, зокрема в частині формування та реалізації державної політики, прийняття стратегічних рішень і координації діяльності органів влади.

Водночас рівень охоплення професійним навчанням, організація якого здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, серед службовців категорії «Б» становив 43%, категорії «В» – 48%.

Також у 2025 році 258 державних службовців успішно завершили навчання за освітньо-професійними програмами підготовки магістрів за спеціальностями, актуальними для системи державного управління: публічне управління та адміністрування; психологія; право; автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка; кібербезпека та захист інформації; комп'ютерна інженерія; міжнародне право; міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії; менеджмент; облік і оподаткування; підприємництво та торгівля; фінанси та банківська справа тощо. Це свідчить про поступову орієнтацію державних службовців на отримання спеціалізованої освіти та зростання ролі формальної освіти для кар'єрного розвитку на державній службі.

Аналіз витрат на професійне навчання державних службовців пропорційно до річного фонду оплати праці показав надзвичайно низький рівень інвестування у підвищення кваліфікації державних службовців – загалом лише 0,06% від річного фонду оплати праці державних органів. Для місцевих державних (військових) адміністрацій цей показник – 0,02%.

Таким чином, забезпечення доступу до якісного професійного навчання, збільшення його фінансування та збереження системного підходу до професійного розвитку державних службовців є необхідними передумовами для посилення спроможності державного управління в умовах тривалої війни та повоєнного відновлення. Надання пріоритету підвищенню кваліфікації державних службовців, особливо на рівні територіальних органів та місцевих державних (військових) адміністрацій, має стати складовою частиною державної політики в сфері публічного управління.